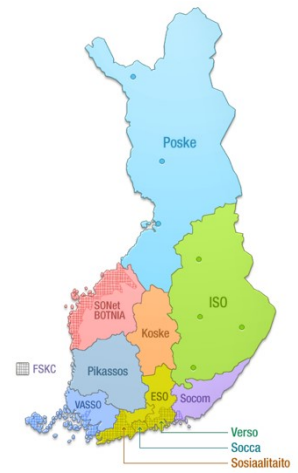

Eduskunnan valtiovarainvaliokunta, kunta- ja terveystoimisto

Asia: Sosiaalialan osaamiskeskusten vuoden 2020 valtionavustustilanne

Valtion talousarvioesityksessä esitetään jälleen leikkausta sosiaalialan osaamiskeskusten perustoiminnan määrärahaan (kiinteä määräraha). Vuodelle 2019 toteutunut, leikattu määräraha 2 950 000 euroa vähenisi vielä 200 000 euroa ensi vuodelle, ollen vain 2 750 000 euroa (STM:n hallinnonala, pääluokka 33; 60. Kuntien järjestämä sosiaalihuolto, momentti 63. Valtionavustus sosiaalialan osaamiskeskusten toimintaan).

Esitetty leikkaus on tuntuva ja heikentää merkittävästi jo entisestään niukoilla määrärahoilla toimiva osaamiskeskukset. Tämä tapahtuu hallituskauden alkuvaiheessa, jolloin sosiaali- ja terveydenhuoltoon on tarkoitus uudistaa siirtäen painopistettä perustasolle ja ehkäisevään toimintaan. On perusteltua syytä varmistaa sosiaalihuollon aktiivinen rooli Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -ohjelmassa koko maassa, ja tähän tarvitaan osaamiskeskusten asiantuntijatyötä. On myös erittäin tärkeä kohdentaa osaamiskeskusten työtä sosiaalihuollon henkilöstön osaamisen vahvistamiseksi, alan veto- ja pitovoimaisuuden lisäämiseksi sekä työn tutkimuksellisen kehittämisotteen toteuttamiseksi – *mahdollisimman pitkäjänteisesti*.

Sosiaalialan osaamiskeskukset ehdottavat 250.000 euron määrärahan 'palautusta' vuodelle 2020 ja linjausta määrärahan korottamiseksi tuleville vuosille

Määrärahaa leikattiin rajusti jo vuonna 2014 3,5 M eurosta 3,0 M euroon. Perustoiminnan valtionavustukseen on sittemmin kohdentunut leikkauksia lähes joka vuosi. Koska rahoitusta ei ole tasokorotettu, niin todellisuudessa valtionavustus on ohentunut toiminnan aloitusvaiheen tasosta jo 25% ottaen huomioon indeksikehityksen ja inflaation vaikutukset. Mikään toimija ei kestä tällaista leikkausrytmiä.

Sosiaalialan osaamiskeskukset ovat tähän mennessä pystyneet ylläpitämään niukan, mutta osaavan ja asiantuntevan henkilökunnan, mikä on mahdollistanut perusavustukseen nähden moninkertaisen kehittämisvolyymin mobilisoinnin alueilla hankeavustuksin. Sosiaalialan osaamiskeskukset on kohdennettu vastuuta ja tehtäviä alueellisen ja valtakunnallisen tutkimusperustaisen kehittämistoiminnan suunnittelussa ja toimeenpanossa myös jatkossa.

Sosiaali- ja terveysministeriö on omassa selvityksessään keväällä 2019 (Sosiaalihuollon tutkimuksen ja kehittämisen rakenteet uudistuvassa sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmässä, Selvityshenkilö Anu Muuri, johtava asiantuntija, VTT, dosentti) ehdottanut, että määrärahaa pitäisi korottaa tuntuvasti. Selvityksen perusteella ehdotetaan määrärahaa korotettavaksi vuodelle 2020 5,0 M euroon, 2021 6,0 M euroon ja 2022 7,0 M euroon ja siten selvää suunnanmuutosta verrattuna aikaisempaan käytäntöön. Perusteluina Muuri mainitsee mm.:

"Tarve sosiaalialan kehittämiselle on kasvava ja panostaminen osaamiskeskusten kehittämistyöhön on keskeistä, jotta palvelujärjestelmän tuottavuutta ja laatua voidaan parantaa. Edellisessä sote- uudistuksessa sosiaalipalvelut eivät olleet riittävästi mukana. Valtionavustuksen lisäämisen perusteluna on se, että osaamiskeskukset tekisivät suunnitelman alueensa TKI-toiminnasta ja koordinoisivat sitä".

Hallitusohjelma sisältää runsaasti erittäin tärkeitä ja tavoitteellisia tehtäviä sosiaalialan kehittämiseen. Kaikki sosiaalialan osaamiskeskukset ovat valmiita edistämään kehittämistoimia hallitusohjelman tavoitteiden mukaisesti. Koko maan kattava toiminta vaatii kuitenkin riittävän perusrahoituksen ja vahvan luottamuksen siihen, että valtion tuki on turvattu jatkossakin. Katsomme, että valtionavustuksen leikkaus olisi vakavasti ristiriidassa hallitusohjelman tavoitteiden, ambitiotason ja arvopohjan kanssa.

Helsingissä 11.11.2019 • Sosiaalialan osaamiskeskusjohtajat

Arto Rautajoki vs. johtaja, Pääkaupunkiseudun sosiaalialan osaamiskeskus Socca

Tapio Häyhtiö, Varsinais-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus Vasso

Tuula Tuominen, sosiaalialan osaamiskeskus Kanta-Hämeessä, Pirkanmaalla ja Satakunnassa Pikassos

Sosiaalialan osaamiskeskukset

Marja Heikkilä, Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus Koske

Tarja Kauppila, Itä-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus ISO

Merja Salmi, Länsi- ja Keski-Uudenmaan sosiaalialan osaamiskeskus Sosiaalitaito

Kirsi Kuusinen-James, Päijät-Hämeen ja Itä-Uudenmaan sosiaalialan osaamiskeskus Verso

Sanna-Riitta Junnonen, toimitusjohtaja, Kaakkois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus Socom

Kaisa Kostamo-Pääkkö, Pohjois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus Poske

Anne Saarijärvi, vs. kehitysjohtaja, Pohjanmaan maakuntien sosiaalialan osaamiskeskus SONet BOTNIA

Torbjörn Stoor, Ruotsinkielinen sosiaalialan osaamiskeskus FSKC, osaamiskeskusjohdon koordinaattori